



Tánh nói dai

Đời càng văn minh, người càng phải trọng ngày giờ. Một táy quang âm một nén vàng...

Người mình có tánh nói dai chăng? Trả lời rằng có thì cũng oan cho một vài người...

Từ trên đến dưới, ở hạng nào cũng nhiều người nói dai hơn người nói văn tắt.

Người soạn báo, người viết sách, là người lãnh cái trách nhiệm phải hay từ chối, từ chối không khỏi tất nói dai...

Nhiều khi một chuyện mà nói năm bảy lần, hoặc năm sáu năm bảy người nói, vậy mới có thể khoe rằng dư luận nhao nhao được...

Những lúc rảnh rang công việc, ngồi nói chuyện trời mưa trời nắng, không lo mất ngày giờ, thì nói dai nói nhiều chẳng hạn chi; chứ công việc làm, chạt xong, mà không bỏ thời giờ thì thiệt là đáng tiếc.

Mấy trăm năm nay, Annam mình không nói dai, có lẽ Nam-kỳ bao nhiêu đất hoan dã khai phá hết, có lẽ người mình được nhiều nhà máy và nhà buôn hơn bây giờ, có lẽ dân trí mở mang hơn bây giờ.

Bước đường tân hóa của giống nòi trở ngại vì cơ địa, vậy thì anh em ta nên khuyến bảo nhau; từ rày bớt nói dai, giảm nói nhiều.

THẮT LANG.

Tiểu thuyết của Biều Chánh soạn

Bộ tiểu thuyết «Chât Phận Linh Đình» quyển thứ nhất liệt dưới đây:

Các nhà bán sách ở Saigon, Cholon, và các tỉnh lân cận muốn lãnh bản này là mua số 1 và số 2 ở thư thương nghị với:

Nhà in NGUYỄN KHẮC 102, rue La Grandière SAIGON

Buôn bán thổ sản

Thổ sản của ta, nói rằng ta không biết xuất cảng, bởi vì không quen với người tiêu thụ...

Còn thổ sản của ta, bán cho người một nơi một giống với ta đúng, mà để cho khách ngoại bán mua đi bán lại, chuyện ấy nhứt thiết đáng cười ra nước mắt.

Vài cột báo không đủ kể hết các món thổ sản người khách trả mua của Annam rồi bán lại cho Annam, vậy xin chỉ sơ năm ba món đáng cho đồng bạn để ý đến vấn đề này.

Gạo, nước mắm, tiêu, ớt, mè, đậu, than, củi, cau, trâu v. v. chẳng phải là ngoại hóa, mà phải đến tiệm khách Trú mua thì đáng hổ người làm.

Đường cát trắng, đường cát đen, đường phèn, vốn là của người mình ngoài Trung-kỳ làm, vậy mà nội Nam-kỳ có tiệm Annam nào bán mấy thứ đường ấy không?

Đông bào ở Bắc-kỳ vẫn có tiếng là thạo nghề buôn bán hơn anh em trong Nam-kỳ, nhưng thử hỏi ngoài đó có tiệm Annam nào bán tiêu Hâtien, Phú quốc chẳng, dám chắc rằng không có thì trả lời rằng có. Người Bắc phần đông tưởng rằng tiêu Hâtien Tàu chở qua, chứ không hề trong Nam chở ra. Ngoài ấy lại còn có một thứ cau gọi là cau tàu, nghe nói hai tiếng cau tàu đủ rõ khách Trú qua Annam đã chiếm một cái địa vị rất vững vàng trong trường thương mại.

Mối lợi buôn bán nội hóa chẳng phải là nhỏ, các nhà tư bản Annam bỏ qua rất ư ờng.

Đáng tiếc thay! Đáng khốe thay!

ĐUỐC NHÀ NAM.

Nỗi khổ của dân Lao-Dộng trong các vườn Cao-su

Một người Annam bị ông tây đánh gãy sườn chết giấc

Bản báo thông tin Người thông tin của bản báo thục cũ đi đến xứ rừng làm củi B. I. F. số 18, do ông Cambra coi sóc, ghé nói có một tập người dân Bắc-kỳ lo chờ củi lén xe lửa chạy cho đúng giờ.

Trời mưa dầm, đầu ướt mặt mà làm cho xong phận sự. Có ông tây cầm roi coi chừng. Mắt lo làm lưng, và mưa to, mạnh ai nấy lo công việc của mình không hiểu vì chi, người tây lại đánh người củi-l, đánh chết giấc. Người củi-l té xuống rồi, mà người tây còn lại đi vào rừng làm cho gãy sườn. Chờ tên củi-l vô đường đường Trưng Bôn.

Phản ứng ngay cấp làm. Au óng không được. E phải chết.

Đây chính là tên củi-l làm biếng, hay là vì mưa lớn nấp một giây lát chi đó, vì trong mình sẵn đau, ông tây thấy vậy lại đánh.

Nếu củi-l có làm biếng đi nữa, ông tây có roi đánh sơ vài roi cũng đủ. Cần chi phải đánh củi-l đánh đả cho tới gãy sườn người củi-l?

Dân lao động annam khổ đến thế là cũng.

Bao giờ đạo luật «lao-dộng» sẽ ban hành qua Đông-Dương?

Chúng tôi xin đề cho Chánh-Phủ và các Nghị-viên trả lời câu hỏi này.

Lời thêm: - Hôm kia, trong số báo thứ 2, tôi có nói sơ về sự ban hành đạo luật «lao-dộng» qua Đông-Dương; nay có xảy ra việc này, tôi xin Đông-bào phải ghi vào sổ, và xin Chánh-Phủ Pháp nghị đến.

V. N. L. T. N.

Chắc Quan Thông-Độc Nam-kỳ không rõ việc này!

Mấy bữa trước đây, quan Thông-Độc đi lên Dalat hứng cái thú mà mở trên ấy, an cao lương mỹ vị, đi xe tốt, ở nhà sang, có nhạc đánh êm tay.

Vậy là sướng, còn chi nữa? Ông sướng là lẽ tự nhiên. Nếu tôi được ở địa-vị ông tôi cũng sướng vậy. Ông sướng tôi không ganh.

Nhưng tôi chỉ lo cho ông thanh nhân sung sướng vậy, mà ông không hiểu cái tình cảnh đau đớn, oan khổ của chúng tôi là người - (xin đi các ngài cho tôi nói sự thật, tôi liền duyệt dùng hợp lượng để cho này thì bắt tôi rõ lý quá) - Chúng tôi là người đã có chịu khổ ít-nhiều ông mới được sướng.

Chắc ông vì ở xa dân, nên không biết rằng từ hôm 13 Septembre là ngày tựu trường công, không biết bao nhiêu cha mẹ học trò khóc than buồn thảm, vô số học sanh đứng dựa gốc cây trước mấy chục cái trường mà lau nước mắt. Tuy sẵn óm tập sách, vẫn sách blun mực tòn ten, mắt vẫn muốn có chữ mà không muốn viết, tai vẫn muốn nghe lời thầy giảng; mà trời ơi, đất ôi! thầy không có, sách không có, chữ không có, chỗ không có ngồi, trường không có mà học, vì « BỊ ĐUỐI » bởi mang cái tội « LỚN TUỔI QUÁ »!

Tôi xin thưa cho quan Thông-Độc rõ quan tâm thì «rước» có quyền trong tay giáo huấn, vì lẽ ấy, nay tôi mới bày việc này cho quan lớn biết. Nam nay toàn xứ Nam-kỳ học trò trường nhà nước và trường tư, thì đầu bảng-cấp sơ-học đượ: 2.110 trò.

Kỳ thi vô học trường Sư-Phạm Saigon đầu đượ: 110 trò. Lớp Sư-Phạm trước ng Cánhtho: 10 trò. Trường Cánhtho: 25 trò. Lớp Sư-Phạm nữ Học Đường Saigon: 30 trò. Trường Mỹtho: 32 trò. Trường Petrus Ký: 53 trò. Nữ Học-Đường: 7 trò.

Tổng Cộng: 273 trò.

Lấy số thi đầu bảng sơ-học (Certificat d'Etudes primaires franco-Indigènes) mà trừ với số học trò các trường nhà nước 2.110 trò - 273 trò, còn lại 1.837 trò không có trường học, phải đi vắng, phải chịu đói vì cũng đường rồi!

Mỗi năm dư lại một hai ngàn đứa trẻ Annam chịu đói, trong 10 năm, hai chục ngàn trẻ lỡ thời!

Đầu bảng sơ-học có phải đã giới rồi đâu? Có như vậy mà học trò làm thì rõ. Số học trò chịu đói, viết lên trên tờ báo coi có bốn con số, không lấy chi làm lạ làm.

Nếu bao nhiêu học trò ấy sắp hàng đứng bao vòng lên, các quan lớn ở đường La Grandière, rồi quan lớn lên trên nóc đình, ngó xuống đám học trò, khi ấy quan lớn mới thấy là đông, là nhiều, quan lớn mới động lòng, hương xót.

Nếu quan lớn muốn thấy cho tạng mắt thì tới một quan lớn, đến ngày tựu trường, quan lớn lấy xe nhà nước, chạy đến các trường ở Saigon rồi đi vòng 29 tỉnh Nam-kỳ mà coi, thì quan lớn có lẽ động lòng thương học trò Annam mà không được.

Có hạng học sanh bị đuổi một cách rất tức bực như vậy:

Như có trò học đôn lỏp nhĩ (Cours Moyen) nam 1927-28, tới tháng Juillet là đúng 15 tuổi. Qua tới Septembre 1928, học lý thường thì nó được lên lỏp nhứt (Cours Supérieur) để đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt (Certificat d'Etudes primaires franco-Indigènes) nhưng, tới bữa 13 Septembre, 7 giờ rưỡi sớm mai, nó cấp sách, sách mỳc đến trường, trong lỏp nhứt, nó được thêm được học thêm một cấp, nó suy tưởng như g việc tương lai, nào là lập thân, nào là báo hiếu.

Cha mẹ nó ở nhà trông đợi trả nó vô học thêm việc nó đi học làm sao, học bài gì?

Hỡi ôi! thương thay! Đi đến cửa trường, trông đánh vô lỏp, lên trình diện với thầy và mỳng thầy.

Thầy châu mày mà nói rằng:

«Mày bị đuổi rồi, rồ không?»

«Thưa thầy, sao tôi bị đuổi?»

«Ông Đốc có lệnh biên phải đuổi những học trò nào, tới tháng Septembre này quá 15 tuổi, không cho lên lỏp nhứt (Cours Supérieur).»

Thưa thầy tôi về...

Cái đầu, châu mày, tức tời, thờ ra, hai hàng lụy sa, ngó ngoài lại bị học ở lỏp, lần thân đi ra khỏi trường, đứng dựa gốc cây lau nước mắt, ngó cấp sách, coi-bình mỳc, xem lại trường, ngó vào lỏp cũ, tức lỏp mới.

Nhờ lại cha mẹ ở nhà, ruột quặng gan xâu lỏp...

Tình cảnh của mấy trăm học sanh như tên học trò lỏp vừa ra đây, quan lớn có biết chăng?

Tôi lấy cái chuyện nhỏ này, một chuyện trong ngàn chuyện, quan lớn có thể hỏi đi hỏi lại cho háng? Tên Trub con nhà nghèo khổ, ở mỳng mà đi học, trưa và tối làm công việc ăn cơm, ngày đi học tại trường Micheaud Saigon, lỏp nhĩ năm ngoái.

Bữa 13 Septembre thầy đuổi vì quá 15 tuổi.

Nó rầu rĩ, qua lỏp học Đốc bên trường sơ-học ở Normale, ông ấy cho vô học lỏp nhứt.

Trò này ở gần tôi, tôi biết rõ gốc ngọn nên cho quan lớn tưởng, để quan lớn háng dạ, tôi còn biết nhiều vụ khác, nhưng kể sao cho xiết?

Thi đậu sơ-học không có trường học thêm cho giỏi.

Chưa thi sơ-học, vì lớn tuổi bị đuổi.

Vậy xin quan lớn trả lời cho chúng tôi biết muốn có trường mà học cho tới thành tài thì phải đi đâu?

Bãi sau tôi sẽ nói vì sao nên ra có đôi ấy?

LÊ-TRUNG-NGHĨA



Bị mất chứng?

Tại làng Trầu-Lạt, tỉnh Sóc-trang, người ta thấy một cái thấy người đàn-bà thất cở tại cây xoài.

Có đến khám xét.

Ông có lấy làm lạ là người đàn bà ngồi dưới đất, nơi có có sợi giây thất lỏp, còn đầu gối buộc vào nhành xoài.

Ông có nắm sợi giây vừa ghệt nhẹ nhẹ thì một trên tuột ra. Ai ấy đứng lấy làm ngơ làm. Là một sợi giây trên buộc lồng như vậy thì làm sao treo nổi cái xác người đàn-bà nặng 5-6 chục kílo?

Xem kỹ lại thì miệng và mắt người chết ngậm khít lại.

Ấy là 3 đầu lạ. Vì người thất cở mà chết, thì mắt và miệng phải mở ra, lưỡi le ra ngoài mới, tay chơn cong lại, ngón tay ngón chơn quít lại.

Xem kỹ trong thân thể người đàn-bà này thì ta đoán chắc là không phải tự-vấn mà chết, chắc là người bị ai giết chết rồi đem treo đó để làm cho sự nghĩ ngờ phải dời ra một khác vậy.

Tổng-tích của người đàn-bà

Người có phước, lên là thị-Kế. Chồng người một chết, để của lại cho người cũng khá nhiều.

Người buôn thắm làm.

Hạt người em chồng tên là Sơn-Sanh và Sơn-Y, mỳng đoạt gia tài của anh để lại, cở thị-Kế không thuận, nên có làm khi chi đầu em chồng cái cở với nhau. Sơn-Sanh và Sơn-Y muốn đoạt đồ nữ trang và hết toàn của chi đầu làm.

Bà Thị-Điệp là mẹ của cở thị-Kế nghĩ cho Sơn-Sanh và Sơn-Y, vì lúc gập từ chi của thị-Kế, thì vàng vồng cái cở thường do nay đầu mất!

Nghê rằng quan Biện-lý Sóc-trang đã mở đường tra vấn cho ra lẽ.

Chúng tôi xin quan Biện-lý Sóc-trang hết lỏp công lý vạch cho ra sự bí mật này, để trừng trị kẻ gian ác, giết người đoạt của.

Xin quan Biện-lý và quan Bi-thẩm Sóc-trang làm hết phận sự. Vì vụ giết bà Lê-Thị-Chính ở đường Carabell, phòng ngõ Nam-Việt tới nay chưa ra lẽ. Bón Báo thừa dịp kêu cũng quan Bi-thẩm Saigon mau mau tìm manh mối.

ĐUỐC NHÀ NAM Câu chuyện đọc đường

Thành phố Saigon cần phải có một cái nhà cho người đi đường phụng ư

Thiệt nghĩ một thành phố văn rỏng lớn, vừa nhiều dân cư như Saigon này mà không có được một ít cái cầu tiêu cho bá tánh, thì thiệt là bất tiện quá.

Cách an ở trong châu thành, đã đành cho là eo hẹp, còn việc đi bên đi sông, mà cũng phải chịu ngạt-ngheo thì thiệt là bất tiện.

Làm người than-vấn vô cái nỗi tiểu tiện đọc đường, đến lúc có việc cần chẳng biết phải thế nào cho gọn. Họ thòm thòm thành phố chẳng lo liệu, để làm phiền lòng bá tánh.

Nội cả châu thành Saigon này chỉ có hai chỗ đi tiêu vừa được kín một chút thôi, là ở trước chợ một Saigon với đũa hồng nhà hát tây.

Nhà phụng ư trước chợ mới, thì hơi hám dơ dáy vô cùng, còn đũa hồng nhà hát thì không được kín đáo, nên ít ai đến đó mà đi tiêu hoặc đi tiểu. Vậy thì có má nhúm cũng như không, nơi chợ thì chỉ để cho kẻ bán buôn, còn nơi hồng nhà hát thì dành cho một vài người đáng chi re điếm.

Tôi cũng không quên nói rằng, nơi hồng nhà hát tây, tuy có, nhưng mà một mình người dọn ống đũa được thôi, còn phần đàn bà đi tiêu không có chỗ.

Bởi nhà tiêu không có nên thiên hạ phải phụng ư hai bên lỏp, đường làm cho thành phố dơ dáy.

Có người vì sợ phụng ư bày mà bị lỏp tuần đường bắt phạt; với lại giữa đường thì không được kín đáo gì, nên phải chịu tốn một lý nước dĩa, một chén « cà-phê » ở nơi quán, tiệm. Mỳng có giết khát, rồi kiếm nhà tiêu dơ dáy đó tiêu tiểu.

Vậy xin các ngài hay một cho dân ở trong châu thành Saigon này, giết mắt vào má thì hành cho sớm sớm những đũa tiêu cầu xin.

Cũng nên lập cho ít nữa là năm ba chỗ, lựa nơi máy con đường có nhiều người qua lại.

Đều cần như hơn hết, là phải đặt người xem sóc quét tưới lỏp ư, trước giờ về sanh chung cho thành phố, sau cho người vào đi tiêu tránh khỏi mùi hôi-hám. Chớ đứng đờ như mấy cái cầu tiêu chợ, mà nhiều người phải phân-nân, có mà em g như không, thiệt là vô ích quá.

Cũng nên phân biệt cầu tiêu dân ông với dân bà riêng nhau thì cũng tiện lắm.

Ngày nào thành phố có nhà phụng ư đọc đường cho bá tánh chung dùng thì chúng ta lính tuần đường khỏi thất công làm việc phụng ư lỏp ư bày nữa. Nà rỏt dáy dân sự trong thành bớt than-vấn vô cái sự đi đường hôi rỏng mỳc ư trước, như lâu nay nữa.

Vậy thì ngày nào thì hành? Tôi nâng đờ coi ra sao rồi sẽ bàn tiếp.

CÔNG-KỊCH.

Làm thông-tin riêng

Quit từ các tỉnh Nam-kỳ Trầu-kỳ, Bắc-kỳ, Cao-Mang và Lào, mỳng làm thông tin riêng cho báo «Đuốc Nhà Nam» xin gửi cho đến toà soạn mà thương nghị.

Trong họ phải nói rõ tên họ, tuổi, chức tước, chỗ ở, và hỏi trước hay là hiện bầy giờ có làm thông tin cho một tờ báo nào khác cở ông. Nếu có thể chỉ cho bản báo biết trong tỉnh có người nào quen; xin bản báo mà bằng lòng tiến dấn thì càng hay, bởi vì bản báo cần lỏp người thông tin đáng tin cậy và đả từ cách làm việc đả.

Nhưng ở ở quận các chợ nhĩ, xin làm em cho biết chỗ đả cở ở tỉnh là ở bao xa.

Bản báo muốn đả mỗi tỉnh nhiều người làm thông tin, chớ chẳng phải một, người, cho nên tiếp đả cho của chú chi thì bản báo sẽ vui lòng trả lỏp cho chi thì lỏp lỏp.

Xin làm ỹ.

LÊ-HOÀ



Lê Khai-thị Chợ-Mới Bình-Tây

Hôm thứ sáu rồi, Thành phố Chợ-Mới và quận Bình-Tây báo nhiệt vô cùng. Cho đến ở Saigon cũng nao nức nữa.

Nguyên bữa ấy là ngày các quan làm lễ khai trương cái chợ mới ở Bình-Tây.

Từ sớm mai tới chiều, hai đường xe lửa chạy không dứt.

Người ta đeo theo xe lửa từ chòm, từ chòm, như chòm trái nho vậy. Bao nhiêu quạ, xe chạy không nổi lên cầu, tuyệt xuống.

Mấy anh đi xe không mua giấy ung nhừ.

Xe hơi kết đoàn lũ mà chạy vô chòm chòm không thấy xe chạy ra Saigon.

Chỉ bốn giờ có con rống của chim hót đi giã, và có còi đèn của xe trước khách trở về trường Annam.

Trương Annam ở Phú-Lâm và Trương sư học của thành phố, làm cho xe hơi học trò cầm đèn. Có một cái đèn lục, bát giác, ở giữa hai bàn tay Trần-hung-Dạo, Lê-lợi, Lê-bội-Châu, Phan-châu-Trình, Lê-thị-Trung và bà Triệu, ông Đổng-Vương, người danh như tay trong thì có ông Léon Daudet, Charles Maurras, Rabelais, Mirabeau, Danton, Robespierre, Napoléon, Henri IV, vân vân.

Như nói có cái kỳ lạ kỳ lạ song không biết vì sao hội đồng lập cuộc này không cho chúng.

Có cô tám, và các bà các cô Annam có da hồng thỏ này, cũng đóng; người nơi ở hàng ghế sau lưng quan Thống-Đốc.

Ngồi mở sừng sừng nỏ. Trong lâu đồng-hồ, ông Gazano, xã Chợ-lớn bước lên diễn đàn đọc bài diễn-cua dài 5 trang.

Ông đi lại, thỉnh thoảng tay « lộp bộp ».



Quan Xã-Tùy Chợt GAZANO

Kể đó quan Thống-Đốc mặc kiềng đeo mắt ra đi lên sống mái, lấy xấp giấy trong túi ra, leo lên diễn-đài đọc một bài.

Kể lại vô tay « lộp bộp ».



Quan Thống Đốc Nam Kỳ BLANCHARD DE LA BROSSÉ

Quan Thống-Đốc bước xuống, rồi nói thêm rằng chút nữa ngài sẽ gần mà-day cho các ông kỹ-sỹ và thợ thầy Annam đã giã công xem sóc việc cái chợ.

Ông Gazano thình Quan-Thống-Đốc và các quan đi vòng, trong chợ dạo xem các nơi bày từ buôn bán: hàng thịt, hàng cá, hàng chuối, hàng xen, vân vân.

Ở giữa sân chợ có cái bồn hồng và hồ nước. Chỉ cái theo kiếng và annam cả. Xem cũng đẹp. Bỗng rầm khoan khoái.

Quan-Thống Đốc xem xong vòng chợ, rồi đi vào tiệc sẩm-banh của ông Quách-Hội là người trong gia quyến ông Quách-Đàm thiết ra để đãi các quan giã-lai.

Trong ăn bánh uống rượu, ngoài còi đi, học trò khách-tru thời kèn cầm sừng như diễn-bình. Annam lộ mặt cười, há miệng cười, trở tay chỉ mỏ khon « Chai! ngỗ! ».

chùm chùm cười.

Học trò khách-tru thời kèn, cầm sừng đi.

Tối lại có đốt pháo bông nhứt Bùn của ông Trương-van-Bền, Nghi-viên-Quân-Hạt đốt để cho vui mắt người coi.

Hát bộ annam và hát Cải-lương sáng đêm.

Quan đóm chưa nhứt cũng không có chi, rồi lại trong chợ có bán đồ chơi-phần. Có hát-bộ cải-lương. Có đàn ông nhảm mắt há miệng, ngẩng tới tiêu lui, áo quần bành bao, cầm bông giấy vãi-vào mặt cô gái, đàn-bà.

Vậy là vui chăng? Xin đi đọc-giã xít.

Sáng hôm thứ 7 có nhảy đầm, hát bông thì v v.

Sáng chưa nhứt, có đua xe máy của M. Hui-bôn-Hóa (chủ Hỏa).

Vậy là xong cuộc lễ khai-chợ. Lễ khai-chợ Bình-Tây, thua lễ khai-chợ Saigon năm 1914. Thưa xa lắm.

Nhưng thỉnh thoảng annam cũng nên có dịp vui cho annam ta cười chơi. Kéo không c rầu lắm.

X. X.

CHUYỆN CON NỮ

Máy không sợ sao??

— Lặng à, máy dừng chơi đùa hung như vậy mà! Đành bắt cáo ăn thua một vài cái mà máy lại xôn non B) máy không sợ sao??

— Ờ, Tao biết cái sự mà.

— Máy dừng có làm phách, tao đánh thấy chưa da!

— Bớt, máy đánh thấy cha tao đi. Cha tao võ Bạc-lưu đã 10 ngày rồi mà chưa lên, tao nhớ quá; hừ máy đánh làm sao mà tao thấy cha tao được thì tao cho máy 5 cái lên.

— Lưng đây nè, đánh đi!!!

Dịch-vân-Chuối

Đám xa xuôi mặt mà thừa thốt lòng!!!

Đồng bào ở xa đừng thuốc tây nên nhớ đến Tiệm KHUONG-BINH-TINH ở CẦN-THO y khoa bào chế, chuyên môn thí nghiệm Cao-dưỡng-dại-học-đường TRỮ THUỐC BẾN TÂY, mỗi kỳ tàu PHÁP qua đều có thuốc mới. BẢO CHẾ KỸ LƯỢNG theo toa Quan thầy.

GÓI THUỐC RẤT MAU. ĐẶNG ĐỌC THUỐC BÀN. Thuốc trị các bệnh lỵ rất thần hiệu BIENNOTOXYL. 1- thứ uống 2400 - 2- thứ bơm 1870



ĐÔNG DƯƠNG THỜI SỰ

Nam-kỳ Lạc con

Ông Ngu-viên-Di-Hội ở Camau, Yên-xuân-Vong, lên chơi Saigon ở nhà số 119 đường d'Espagnos, cho hay rằng con của ông tên Vô-vân-Điền 13 tuổi, cầm và chơi, lặn áo quần vải trắng, đơn giản, da hơi đen, tóc hơi xoăn, có theo bên phải là nơi có, đã đi lại đầu mắt từ ngày 27 September tới 3 giờ.

Cướp ban ngày

Tại làng Long-Thanh sáng bữa 27 September tới 8 giờ, một khoản hàng tên là Gian H, một tên an-cuop, cầm súng sáo đi qua Khách-tru Trương-Hiến bán hàng dạo.

Tên Khách-tru cũ lại, đưa an-cuop bằng tên Gian H, rồi soát lưng lấy đồ đi về 1 tên một tên lấy 10 đồng.

Đang xong, tên an-cuop chạy mất. Số lính-kính Thủ-Đức đang nà tức nỏ.

Khổ cho mấy ông hào thết heo

Vì bữa thứ 7, 24 September là ngày lễ khai thị Chợt nên Khách-tru cho hay rằng từ ngày 28 không có bán thịt heo, và thịt bò, trâu và vân.

Hàng thịt của người tây bán như thường.

Bị giải tòa

Nguyễn-thị-Lang, 21 tuổi, bị giải tòa vì lộn xạp ở ban 50 đồng của tên Trần có lộn ban tại Nam-Vang, ngụ tại nhà ngà Trương-guoc-Nhiều.

Chết nơi gà Cầu-ông-Lãnh

Hôm 21 này 5 giờ 15 có một con gà xít một người Annam tên Nguyễn-van-Cung, sanh năm 1886 tại Quảng Lâm nghe chích-ghe, ở Bình-Hy, chết tại ga Cầu-ông-Lãnh, Thành-phố Saigon, đã cho chôn cất tại đây.

Bệnh nhơn nằm ngoài đường

Tên Hô-cá-Phi, 38 tuổi, không biết căn cước ở đâu, đau bệnh, nằm tại trước Chợ mới Saigon. Lính đã chở về nhà thương Chợ-Mới điều trị.

Tin tức



TÀU TỚI

Hên Pháp qua Le Général Metzinger, 3-10. Le Docteur Pierre Benoit, 4-10. L'Ambrose, 12-10.

Bên Tàu và Nhứt qua

Le D'Artagnan, 12-10. Ngòi Bắc có Azay-le Rideau, 3-10. Le Bongnanon, 8-10.

TÀU CHAY

Qua Pháp L'Athos II, 2-10. L'Azay le Rideau 6-10. Le D'Artagnan, 16-10.

Ra Bắc

Le Chef M. Mailhol 3-10. Le Cap Verella, 3-10. Le Claude Chappe, 4-10.

Qua Tàu và Nhứt

Le Général Metzinger, 6-10. Le Docteur Pierre Benoit, 7-10.



Giá bạc và giá lúa gạo

Ngày 28 septembre 1928

Table with columns for 'GIA BẠC' and 'GIA LŨA'. It lists prices for various types of silver and rice, including 'GIA BẠC' (Silver) and 'GIA LŨA' (Rice) with sub-categories like 'GIA GẠO' (Rice) and 'GIA LŨA' (Rice).

NỘI HÒA

Tại tiệm có bán: Gạo trắng, trà huế Lai-thiền, nước mắm Liên-thành, nước mắm hòn Phú-quốc, (sinh 1870, và Hirs 0870, và nhố 0820) thuốc rượu thiên-thời rất thần hiệu, đều có là, bột Longxuyên, Savon Hào-Vinh, bánh Quốc-nữ, mứt gừng v.v...

Xin mời quý ông quý bà đến mua giúp, ác được toại lòng. Có người đem đến nhà.

Nguyễn-khảo-Rương 88 rue Lagrandière Telephone 688

NGUYEN-LONG-THAO

GRANDE FABRIQUE DE MEUBLES STYLE MODERNE TRAC, CAMLAI ET GO A LAI-HIEU THUDAUMOT

Có đồng sáng, tại xưởng nhứt Phòng khách, phòng ăn, phòng ngủ, phòng văn, các thứ đều có đủ trọn bộ đồng kiểu mới bằng cẩm lai. Trác và cây nu bông thiết tốt.

Bàn ghế tủ biển liêng cân và chạm, văng gỗ ba văng 2, văng một chun tiện chun voi chưng qui nhiều kiểu lạ, hội chợ phiến lần thứ nhứt Saigon đặng ban thưởng medaille.

Xin quý ngài đến mua một lần thì rõ.

NGUYEN-LONG-THAO 63 nhơn kính-cáo

Bành-Công Ân

HỒI THƯ NHỨT Phong-tri-huyền, Bành-Công trấn Tam-hà Bành-kỳ-trình, một thám thốn Nhị-thị

Đời vua Khương-Hi trị vì Bốn phương an tịnh, đầu đó đặng mùa, lễ độ an cư lạc nghiệp.

Hãy gì tại Kinh-thành nơi Sùng-văn, môn có một vị anh sĩ gờ ở phố Tam-hà-Đô, thuộc tỉnh Tô-Kyển, vốn dòng dõi người Miên, họ Bành lên Bành-Công, sau sức trẻ, Bả gự Hào-Nhơn, Cha là Đức Thọ, làm quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm.

Quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm.

Quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm.

Quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm.

Quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm.

Quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm.

Quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm, quan tại Trào, mẹ Diệu-thị mất sớm.

An rằng: người phải lo số là cho ăn đặng ngày mai ta đi về mộ với Bành-Hưng. Hai tờ dạ dạ lui ra.

Còn Bành-Công thì đi thông lại phòng của Phu-nhơn và nói rằng: Họ quan mong ơn Thành-thượng phong Tam-Hà Tri huyện, một đày phải đi trên nhảm, tức một đày phải đi không tiện đem phu-nhơn theo, nên cho phu-nhơn hay. Vậy xin phu-nhơn yên lòng ở lại. Chúng tôi nhảm xếp đặt công việc xong xuôi họ quan sẽ cho người về rước phu-nhơn. Hiện việc nhà nhờ phu-nhơn xem trước coi sau. Phu-nhơn Mễ-thị là người biết đạo làm tăng từ đức thất-trình cứu-lệch. Khi vợ nghe Bành-Công căn dặn bèn thưa rằng: Lão gia an lòng, thiếp đi mua đi cũng không được, vì thiếp đã có thai nghén, đây có trông ngày nở nhụy khai hoa đặng cho người báo hi công Lão gia. Nói tới đó có con thì-nhị Thu-Hương vô thưa rằng: Lão gia đặng con rồi tại đây chăng? Bành-Công dạy rằng: Ờ, ta ở đây đặng con với phu-nhơn. Bộc-phụ Lưu-thị với tên-nhị Thu-Hương lại đất độn lên. Hai ông bà ăn uống xong rồi.

Bành-Công nghĩ tại đó một đêm vô sự.

Rạng ngày Bành-Hưng vô th-a rằng: đỡ trẻ là từ đã sẩm đờ, mời Lão gia lên nhò. Bành-Công ăn cơm xong xuôi bèn dắt Bành-Hưng ra khỏi nhà lên xe, đi chẳng bao lâu thì đã tới mộ. Người giữ mộ tên là Lợi-Thượn ra tiếp rước. Bành-Công đi theo vừa đi vừa xem từ bề, thấy đầu đó sạch sẽ, cây cỏ tươi tốt thì rất vừa ý. Cởi rồi bèn dạy sắp bài tế lễ trước mộ và thả nhang để xông xuôi rồi quí xuống cáo rằng: « Tôi đây là Bành-Bàng, nhờ ông bà phò hộ, nay được Thành-thượng ban ơn phước chức Tam-Hà tri-huyện, nên ngày nay đến từ giã ông bà đặng đi trên nhệm. Cáo xong quí lạy tam lạy. Người giữ mộ Lợi-Thượn thưa rằng: Mời Lão gia đến Đương-trạch dâng trà. Bành-Công bèn lên Đương-trạch ngồi song nói với người giữ mộ ta đây mắc đi trên nhệm, vậy ông đi về nhà phải ráng làm cho cây cỏ sạch sẽ chẳng nên nhơn n đi vắng mà hồ hồ công việc. Lợi-Thượn cúi đầu dạ dạ. Bành-Công bèn thốt

Lợi-Thượn tìm lương bạc. Rồi lên xe đi về Kim và nhà, vừa vào tới cửa phòng thì có Lão học Bành-An vô thưa rằng: hôn lão gia đi về mộ của Lai-bộ thì lang là Thoại-Tam lão gia đi với Tắt đại-lão gia đến chơi và có để lại lễ vật các món như là trà cũng vật thực: Có Thọ-Tam lão gia nói rằng mai ông sẽ đến đưa Lão gia lên đường. Bành-Công nói: ở là biết rồi suy nghĩ trong bụng rằng: Thọ-Tam là bạn chí thiết của mình, mình tình kiếm và nói chuyện đặng phủ thác việc nhà nếu mai và đến công hay. Chuy'n này mình đi đây ự ai làm làm sao trên v. nước trên lưng, dưới vì dáo trờ bợ, ngó đến ơn vua chúa, hân và an lòng đi. Đại-trưởng phu p ai anh cách liệt liệt, mà dưng nên sự nghiệp được là danh v hân thì, ngàn năm ghi tạc, mới chẳng nũng nịu trái trong hoàn và này được vậy mới thán chi bi h sanh. Bành-Công nói vậy rồi đi về phòng. Bành-Công nghĩ bèn ra ngoài thờ phòng chào hỏi, Thọ-Tam này

minh cao bầy thục mọi việc may róng, cấp mắt sáng lý sao, thì chỉ p' ai người khoan nhơn đại độ. Khi thấy Bành-Công đi đến lại đặt đờng đặng chào hỏi và nói rằng: đại-ca vinh nhơn huyện Tam-Hà nên em đến đ' y chúc mừng và tiễn biệt. Bành-Công ở rần r: anh và tình qua nhà trước thăm em sau gởi gắm việc nhà. Nay em đ' này thì anh lạy làm may quá. Vấn anh tình khôi triêm bữa này, nhơn việc nhà sắp đặt chưa đặng yên bài, nên còn giã dạ. Cảm phỉa em tưởng tình thâm giao mới thường thường quang cổ việc n' à cho anh, anh rất đại ơn. Anh đi đây, không đem xe n' à cũng hành lý chi nhĩn cho kinh sang anh nhà, thế ha' con l'ra đ'ng đ' chon và ch' hành lý thì đủ. Thọ-Tam vào biệt Bành-Công không đ'ng đ' nên đ'ng vài chuy' l'ng bạc làm lễ ph' Bành-Công cũng vui lòng v' ph' anh. Kế trong nhà dọn cơm lên, hai anh em đ'ng cơm rồi Thọ-Tam nh' từ đi về.

(sau sẽ tiếp theo)